

nároku na užitky, jež poskytuje věcné břemeno, ve sporu však nebylo tvrzeno, že taková úprava soudem byla v řízení nesporném o zažalované částce navrhována a provedena.

Čís. 12131.

Výši odškodnění za zmenšení naděje na sňatek (§ 1328 obč. zák.) jest posuzovati podle poměrů svedené ženy.

I ušlý výdělek jest škodou. Vystoupila-li svedená ze zaměstnání se zřetelem na své zasnoubení a na slibovaný jí sňatek, jest posuzovati její nárok na náhradu ušlého jí příjmu za tuto dobu podle § 46 obč. zák., nikoliv podle § 1328 obč. zák.

Svůdce ručí svedené ženě za ušlý výdělek v době těhotenství až do ukončení šestinedělí. Za ušlý výdělek za další dobu ručil by svůdce jen, kdyby se svedená následkem svedení hledíc ke zvláštním okolnostem případu nemohla vůbec věnovati zaměstnání v této další době. Pouhé opatrování děcka a starání se o ně nevyklučuje ještě možnost výdělečného zaměstnání. Po případě přicházela by tu v úvahu nemoc dítěte.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1932, Rv I 1206/31.)

Žalovaný měl se žalobkyní, komptoiristkou, důvěrný poměr, z něhož žalobkyně obtěžkala. Dítě, narozené dne 7. července 1926, dne 30. října 1929 zemřelo. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném náhrady ušlého výdělku a odškodnění za zmenšenou naději na sňatek. Procesní soud první stolice přiznal žalobkyni na ušlém výdělku plat, jež měla jako komptoiristka, 480 Kč měsíčně, za dobu od 1. července 1925 do 31. prosince 1928, celkem 20.160 Kč; za zmenšení naděje na sňatek pak 20.000 Kč. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že přiznal žalobkyni za zmenšení naděje na sňatek jen 5.000 Kč, jinak odvolání žalovaného nevyhověl. **Důvody:** V projednávaném sporu jde odpůrkyni celkem o dva nároky: a) o náhradu ušlého platu a b) o náhradu škody za zmaření naděje na sňatek. ad a). Pokud jde o onen nárok, přiznal procesní soud odpůrkyni plat po 480 Kč měsíčně za dobu od 1. července 1925 do 31. prosince 1928, úhrnem 20.160 Kč. V tomto směru nelze napadenému rozsudku nic vytknouti. Odvolatel, přiměv odpůrkyni k mimomanželské souloži, jest podle § 1328 obč. zák. povinen, nahraditi jí nejen skutečnou škodu, nýbrž i ušlý zisk. K ušlému zisku patří však i plat, o který odpůrkyně přišla od doby slehnutí až do konce roku 1928, neboť, majíc po celou tuto dobu na starosti malé dítě, nemohla se přirozeně věnovati zaměstnání, které měla dříve. Odvolatel je však povinen, nahraditi odpůrkyni i plat za čas od 1. července 1925 do slehnutí, poněvadž, jak zjištěno, on to byl, jenž odpůrkyni přiměl k tomu, by placené služební místo opustila. Odvolatel, vycházeje se stanoviska, že odchod odpůrkyně ze služby neměl příčinu v mimomanželské souloži a že v době těhotenství odpůrkyně v místě již nebyla, upírá jí právo na plat vůbec. Neprávem. Odvolatel, jak sám doznává, začal s odpůrkyní souložití již v roce 1924 a, poněvadž se prvá soulož, jak zjištěno, stala pod slibem manželství, jenž však

splněn nebyl, jde odchod odpůrkyně z místa se všemi svými následky na účet trestného činu odvolatele. Že v době svého těhotenství odpůrkyně v místě již nebyla, je sice pravda, nic však z toho pro odvolatele nevyplývá, poněvadž místo neopustila z vlastního popudu, nýbrž na odvolatelovo naléhání. Pro názor, že procesní soud, přiznává odpůrkyni ušlý plat, vycházel se stanoviska, že jí plat ten přísluší bez časového omezení, není v napadeném rozsudku opory. Přiznání platu do 31. prosince 1928 jest odůvodněno tím, že dítě odpůrkyně bylo v této době ještě na živu. Rovněž nesprávné je stanovisko, že by odpůrkyni mohl býti přiznán plat nejvýše do konce května 1926, kdy již věděla, že ke sňatku s odvolatelem nedojde. Odvolatel přehlíží, že v této době byla odpůrkyně již ve vysokém stupni těhotenství a že by místo na dobu jen do slehnutí sotva byla dostala.

ad b). Za zmenšení naděje na sňatek přiznal soud procesní odpůrkyni 20.000 Kč. Odvolateli, jenž i tento nárok popírá, je to mnoho a má v tom pravdu. I v tomto případě jde o náhradu škody, kterou jest posuzovati podle poměrů odpůrkyně, nikoli s hlediskem jiných, jmenovitě podle majetkových poměrů odvolatele nebo jeho rodiny. Soud odvolací souhlasí se soudem procesním, že se naděje na sňatek u odpůrkyně v důsledku mimomanželské soulože s odvolatelem a jejích následků snížila, nikoli však zmařila, neboť odpůrkyně při svých 26 letech má přece ještě možnost, by se vdala. Po tom, co se mezi ní a odvolatelem přihodilo, nebude to ovšem tak snadné, možnost toho však není vyloučena. A tu odvolací soud, hledě k tomu, že odpůrkyně, jak nesporno, pochází z rodiny maloobčanské a že pomáhá matce, jež má drobný obchod, v krámě i mimo krám a přihlížeje dále k věnu, které dívky z takovýchto rodin z domu dostávají, má za to, že přiměřeným odškodněním za zmenšenou naději na sňatek jest u odpůrkyně částka 5.000 Kč, a proto přisouzené odškodné na tuto částku snížil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně, vyhověl však dovolání žalovaného, napadený rozsudek, pokud mu bylo odporováno, t. j. co do částky 20.160 Kč, a důsledkem toho i rozsudek prvního soudu zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

K d o v o l á n í ž a l o b k y n ě: Dovolací soud souhlasí s názorem odvolacího soudu, že náhrada za zmenšenou vyhlídku na manželský sňatek žalobkyně v částce 5.000 Kč je přiměřená jejímu hospodářskému a sociálnímu postavení a odkazuje v tomto směru na důvody napadeného rozsudku.

K d o v o l á n í ž a l o v a n é h o: Dovolání žalovaného, jímž, jak z jeho vývodů i z jeho konečného návrhu jest patrné, odporuje rozsudku odvolacího soudu z důvodů § 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. jen potud, pokud byl žalovaný uznán povinným zaplatiti žalobkyni z titulu náhrady škody na ušlém jí výdělkem 20.160 Kč s příslušenstvím, jest již s hlediska uplatňovaného dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení částečně odůvodněno. Nižší soudy přiznaly žalobkyni tuto částku z důvodu § 1328

obč. zák. jako náhradu škody za ušlý jí výdělek za dobu od 1. července 1925 do konce roku 1928, vzavše za prokázáno, že žalobkyně, která byla dovolatelem způsobem skutkovou podstatu přestupku § 506 tr. z. zakládajícím pod příslibem manželství svedena, vzdala se též na jeho nálehání ke dni 1. července 1925 svého zaměstnání s měsíčním platem 480 Kč. Dovolatel, který byl právoplatně odsouzen pro přestupek § 506 tr. zák., jest ovšem povinen podle § 1328 obč. zák. nahraditi žalobkyni způsobenou jí tím skutečnou škodu i ušlý zisk; za škodu, nikoliv za ušlý zisk, jak nižší soudy mylně mají za to, jest považovati i ušlý výdělek, ale žalobkyně má nárok na jeho náhradu jen potud, pokud způsobená škoda jest s trestným činem dovolatelovým v příčinné souvislosti. Dovolatel, vytýkaje napadenému rozsudku v tomto směru právní mylnost, popírá vůbec svou povinnost žalobkyni škodu na ušlém výdělku nahraditi. Dovolateli jest potud přisvědčiti, že rozsudek, příznávající žalobkyni nárok na náhradu veškeré prisouzené škody za ušlý výdělek z důvodů § 1328 obč. zák. jest částečně právně mylný. Přednesla-li žalobkyně a zjistily-li nižší soudy souhlasně s tímto přednesem, že vystoupila ke dni 1. července 1925 ze zaměstnání se zřetelem na své zasnoubení a svůj jí slibovaný sňatek s dovolatelem a že dovolatel dne 24. května 1926 od zasnoubení bezdůvodně odstoupil, jest posuzovati její nárok na náhradu ušlého jí příjmu za tuto dobu podle § 46 obč. zák., nikoliv podle § 1328 obč. zák., jak učinily nižší soudy. Potud jest souhlasiti s vývody dovolatelovými, že tu není příčinné souvislosti mezi svedením žalobkyně a jejím vystoupením ze zaměstnání. Než žalobkyni patří právem náhrada škody též za tuto dobu, ovšem z důvodů § 46 obč. zák., a jest jí ji přisouditi, neboť předpoklady uvedeného zákonného ustanovení, za nichž nárok ten vzniká, jsou podle toho, co uvedeno a zjištěno, splněny. Pokud jde o další náhradu, jest zjištěno, že žalobkyně v době, kdy dovolatel zrušil své zasnuby s ní, byla již následkem svedení ve vysokém stupni těhotenství, neboť asi za šest týdnů na to slehla. Úsudek odvolacího soudu, že žalobkyně v této době vzhledem k tomuto svému stavu nemohla si najíti jiné zaměstnání ani by je nebyla mohla vykonávati, jest správný. Dovolatel ručí proto za tuto jí způsobenou újmu, tedy i za ušlý výdělek v uvedené době, jak správně dovodil odvolací soud, podle § 1328 obč. zák. Nemožnost vykonávati povolání tím způsobená trvá podle přirozené povahy věci zpravidla až do uplynutí šestinedělí a do té doby způsobená škoda jest ustanovením § 1328 obč. zák. kryta. Stěžovatel se proto, co se týče doby od 24. května 1926 do ukončení šestinedělí, poukazuje na správné důvody napadeného rozsudku. Jinak se však má věc, pokud jde o náhradu za ušlý výdělek za pozdější dobu další. Právní názor nižších soudů, že dovolatel jest žalobkyni povinen nahraditi ušlý výdělek i za další dobu, a to až do konce roku 1928, z důvodu, že se musila po tuto dobu starati o své děcko a se proto »přirozeně« nemohla věnovati zaměstnání, které dříve měla, nelze schváliti. Tak daleko ručení dovolatelovo za škodu podle § 1328 obč. zák. beze všeho nesahá; žalovaný ručil by za uvedenou dobu jen tehdy, kdyby se žalobkyně nemohla následkem svedení, hledíc k zvláštním okolnostem případu, věnovati vůbec zaměstnání, ani v této další době. Okolnost, že žalobkyně měla děcko, o něž se musila starati, v této všeobecnosti k ručení za ušlý vý-

dělek za uvedenou dobu nestačí. Pouhé starání se o děcko a opatrování děcka nevylučuje ještě možnost výdělečného zaměstnání. Musily by přistoupiti okolnosti další, které žalobkyni takové zaměstnání znemožňovaly. Žalobkyně uvádí, že dítě bylo nemocné. To by po případě mohla býti okolnost, pro kterou nemohla žalobkyně jíti za výdělečným zaměstnáním, bylo-li onemocnění takové, že se musila dítěti věnovati. Nižší soudy se s touto tvrzenou okolností nezabývaly, nezjistily, zda dítě bylo nemocné, jak dlouho, a zda jeho ošetření vyžadovalo takové péče, že žalobkyně, která nebyla podle § 169 obč. zák. povinna je vydati třetím osobám, nemohla se vůbec žádnému zaměstnání věnovati. Poněvadž oba rozsudky jsou v tom směru neúplné, dovolacímu soudu nelze proto rozhodnouti ve věci samé, a bylo dovolání žalovaného částečně vyhověti a podle § 510, 496 čís. 2 c. ř. s. rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12132.

Prodatel motorového kola jest povinen, nevzdal-li se kupitel nároku na vydání papírů, odevzdati mu papíry (nejmě certifikát) pokud se týče je opatřiti. Neučinil-li tak, nesplnil řádně smlouvu a jest kupitel oprávněn domáhati se zrušení kupní smlouvy a náhrady nákladů na motorové kolo.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1932, Rv I 1413/31.)

Kupitel motorového kola domáhal se na prodávateli zrušení kupní smlouvy, vrácení kupní ceny a náhrady nákladů na motorové kolo, ježto mu žalovaný nevydal papíry, najmě certifikát. Procesní soud první stolice žalobu zamít!. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu. D ů v o d y: Jest zjištěno, že žalobce koupil od žalovaného motorové kolo a že žalovaný prohlásil, že listiny potřebné k motorovému kolu žalobci opatří do osmi dnů. Vzešla tudíž žalovanému povinnost, opatřiti žalobci listiny nutné k motorovému kolu. Tohoto závazku však nebylo vůbec ani třeba. Jest přisvědčiti stěžovateli, že odevzdání listin náležejících k motorovému kolu prodávatelem nemusilo býti výslovně ujednáno. Podle § 14 aut. pol. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. smí býti při jízdě po veřejných silnicích užíváno jen takových motorových kol, jež byla úředně vyzkoušena a schválena a že o schválení typu může žádati výrobce nebo jeho zástupce. Že žalobce koupil motorové kolo k jízdám po veřejných silnicích, není žalovaným popřeno a nemůže býti o tom pochybnosti. Podle § 18 cit. nař. má prodávající kupiteli motorového kola papíry k němu náležející podle § 19 cit. nař., totiž opis úředního potvrzení s předepsanými přílohami, při prodeji předati. Tyto papíry tvoří tudíž podstatnou součástku smlouvy, pokud se týče předmětu koupě. Není tudíž nutné, by předání papírů mezi stranami bylo výslovně ujednáno. Poněvadž papíry kupiteli, žalobci, prodávajícím, žalovaným, nebyly předány, jest míti za to, že smlouva nebyla řádně splněna. Žalovaný byl si této své povinnosti také jistě vědom, poněvadž z důkazů jest patrné, že opětovně slíbil žalobci opatření papírů, je však nikdy neopatřil. Měl-li však úřední certifikát